

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย” โดยศึกษาใน 7 จังหวัด คือ จังหวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในมิติของการบรรเทาความยากจนของแรงงาน

3. เพื่อสร้างทางเลือกในการลดผลกระทบการมีอัตราค่าแรงขั้นต่ำที่เท่ากันทั่วประเทศ

การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย โดยกำหนดกรอบความคิดเพื่อวางระบบการดำเนินการศึกษาเอกสารข้อมูล ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ที่ทำการวิจัยจำนวน 400 คน นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ขั้นตอนที่ 3 ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการจำนวน 14 ราย และขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการวิจัย และรายงานผลการวิจัย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่ากิจการที่ทำการตอบแบบสอบถามในการวิจัยรวม 400 แห่ง ประกอบด้วยเกษตรกรรมและการประมง 32 แห่ง การผลิต 52 แห่ง การขายส่ง 32 แห่ง การขายปลีก 32 แห่ง การก่อสร้าง 32 แห่ง การช้อปปิ้งออนไลน์และจรรยาออนไลน์ 47 แห่ง การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า 32 แห่ง ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร 52 แห่ง ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร 20 แห่ง การศึกษา 20 แห่ง กิจกรรมด้านสุขภาพ 24 แห่ง ศิลปะความบันเทิงและนันทนาการ 20 แห่ง กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือน 5 แห่ง กิจการจำนวน 358 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.50 ก่อตั้งมากกว่า 10 ปี กิจการส่วนใหญ่จำนวน 238 แห่งมีพนักงานลูกจ้างน้อยกว่า 10 คน กล่าวคือส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางและเล็ก สัญชาติของพนักงานลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนไทยทั้งหมด 177 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงไปเป็นมีแรงงานต่างด้าวมากกว่า 50% 149 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.25 ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว 220 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.00 อายุเฉลี่ยของพนักงานส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 261 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.25 อายุงานเฉลี่ยของพนักงานส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 291 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.75 อัตราการลาออก-รับใหม่ ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 167 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงไปเป็นระหว่าง 3 – 5 ปี จำนวน 162 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.50 สาเหตุส่วนใหญ่ที่ลาออกคือตามเพื่อนร่วมงานไป

ทำงานที่ใหม่ จำนวน 214 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงไปเป็นไม่พอใจค่าแรงที่ได้รับ จำนวน 181 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.25 กรณีที่รัฐบาลประกาศปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2555 กิจการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบปานกลางจำนวน 272 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงไปเป็นได้รับผลกระทบมาก จำนวน 90 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.50 กรณีที่ได้รับผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท ในวันที่ 1 เมษายน 2555 สามารถปรับตัวได้โดยไม่ลดจำนวนลูกจ้างพนักงาน 395 แห่งคิดเป็นร้อยละ 98.75 รองลงไปเป็นลดลูกจ้างพนักงาน จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.25 สิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือส่วนใหญ่คือด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และด้านภาษี มาตรการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลส่วนใหญ่คิดว่าไม่เพียงพอ จำนวน 347 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.75 ส่วนที่คิดว่ารัฐบาลช่วยเหลือเพียงพอ จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.25

กล่าวได้ว่าจากพื้นที่วิจัย 7 จังหวัด จาก 13 ประเภทกิจการ รวม 400 กิจการ ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ใช้พนักงานลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นคนไทย รองลงไปเป็นแรงงานต่างด้าว สัญชาติเมียนมาร์ ระดับการศึกษาของลูกจ้างไทยอยู่ในระดับมัธยมหรืออาชีวศึกษาลงไป อายุเฉลี่ยของพนักงานส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี โดยที่อายุงานเฉลี่ยของพนักงานส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ปี อัตราการลาออก-รับใหม่ ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี สาเหตุส่วนใหญ่ที่ลาออกคือตามเพื่อนร่วมงานไปทำงานที่ใหม่กับไม่พอใจค่าแรงที่ได้รับ สำหรับกรณีที่รัฐบาลประกาศปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2555 กิจการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบปานกลาง แต่ไม่ว่าจะได้รับผลกระทบปานกลางหรือได้รับผลกระทบมากก็ตาม ก็สามารถปรับตัวได้โดยแทบไม่ลดจำนวนลูกจ้างพนักงาน สิ่งที่ผู้ประกอบการเหล่านี้ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือส่วนใหญ่คือด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มีเงินกู้เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับกิจการและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำกว่าเดิม และด้านภาษีที่ต้องการให้ลดอัตรารายได้นิติบุคคลลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของมาตรการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาล ส่วนใหญ่คิดว่าไม่เพียงพอโดยที่ผู้ประกอบการต้องดิ้นรนปรับตัวให้ได้เอง

สำหรับกรณีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการจำนวน 14 ราย ใน 5 ข้อคำถามพบว่า การจัดการปัญหาด้านค่าแรงงานขั้นต่ำ กิจการส่วนใหญ่จึงต้องใช้แรงงานต่างชาติ ชาวเมียนมาร์เพราะหาง่ายกว่าแรงงานต่างชาติอื่นทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนการบริหารงาน โดยจ่ายไม่ถึง 300 บาทต่อวันแต่ช่วยเหลือในด้านอื่นเป็นสวัสดิการแทน เช่นเลี้ยงอาหาร พาให้ที่พักหรือหาที่พักให้ ในราคาถูกและสะดวกต่อการเดินทางเพราะรายได้น้อย หรือการจ้างเป็นบางช่วงเวลา ส่วนแรงงานที่มีฝีมือ มีประสบการณ์สูงมักเป็นแรงงานชาวไทย กิจการจ่ายค่าจ้างสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวคนงานแต่ละคน ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกการใช้ นโยบายการจ่ายค่าแรงงานในกิจการส่วนใหญ่ กิจการตระหนักถึงภาระค่าใช้จ่ายและจะต้องทำการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนคนงาน จึงมักจ่ายตามความสามารถ ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์และจงรักภักดีกับกิจการ รวมไปถึงความสามารถในการลดความเสียหายสูญเสียให้กับกิจการและสินค้าของลูกค้า กรณีที่เปรียบเทียบผลกระทบกับกิจการอื่นพบว่าทั้ง 13 ประเภทกิจการมีความคล้ายคลึง

ผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

กันกล่าวคือจะพยายามจ่ายค่าจ้างให้กับพนักงานให้ได้มากที่สุด ในอัตราที่ใกล้เคียงกับผู้ประกอบการรายอื่นควบคู่ไปกับการควบคุมต้นทุนในการบริหารงาน เพื่อให้กิจการและคนงานเดินไปด้วยกันได้ เพราะในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาสถานะเกือบทุกธุรกิจได้รับผลกระทบเหมือนกันจากการถดถอยของเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทย ทั้งนี้ประเภทกิจการที่ได้รับผลกระทบน้อยที่สุดน่าจะเป็นภาคการขนส่ง ผลจากการมีนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเท่ากันทั่วประเทศพบว่าทำให้ต้นทุนโดยรวมเพิ่มขึ้น ทำให้เกือบทุกกิจการต้องเลี่ยงไปใช้แรงงานต่างชาติซึ่งมีทั้งต้องปรับตัวเข้าหากัน ได้แรงงานที่อดทน แต่คุณภาพงานต่ำกว่าคนไทย บางกิจการต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งผลให้ทุกกิจการต้องทำการปรับตัวให้เข้าได้กับภาวะการเปลี่ยนแปลงในหลายรูปแบบที่ต่อเนื่องจากกฎหมายค่าแรงงานขั้นต่ำ ส่วนความเห็นต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเท่ากันทั่วประเทศ เมื่อประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทุกรายเห็นว่าเป็นไม่เหมาะสม และควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้สะท้อนภาวะการทำธุรกิจที่แท้จริงของแต่ละสถานที่ตั้งกิจการ และเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก็จะเกิดการแข่งขันกันทำธุรกิจอย่างมีมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมและจะเป็นสิ่งที่ทำให้ทั้งนักธุรกิจไทยและต่างประเทศ รวมทั้งแรงงานชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ตัดสินใจลงทุน ตัดสินใจทำงานที่เหมาะสมกับความเสี่ยง และความยากง่าย โดยมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแต่ละจังหวัดและมีการปรับให้เหมาะสมเป็นรายปี

การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำและผลตอบแทนอื่นๆ ให้แก่แรงงานทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจที่ตกต่ำหรือชะลอตัวต้องอาศัยทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวและรายได้จากการส่งออกเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ การจะพึ่งแต่ค่าแรงถูกอย่างเดียวอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงสร้างการผลิต คุณภาพแรงงาน และเศรษฐกิจในระยะยาว รวมทั้งคุณภาพชีวิตของประชาชนรวมถึงความก้าวหน้าทางสังคม ฉะนั้นค่าแรงงานจึงควรจ่ายอย่างเหมาะสมเพื่อให้ลูกจ้างพนักงานสามารถใช้จ่ายตามอัตภาพสำหรับค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าเช่าที่อยู่อาศัย ค่าสาธารณูปโภค ค่ารักษาพยาบาลและยานยนต์ นอกเหนือจากประกันสังคม ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และค่ายานพาหนะ เพื่อการดำรงชีพและการประกอบอาชีพได้ในระดับพื้นฐานและพัฒนาไปสู่ความเหมาะสมต่อการใช้จ่ายตามคุณภาพ ในการมีโอกาสเก็บหอมรอมริบเพื่อเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยให้กับตนเองและครอบครัว มีเงินทำบุญกุศลตามความเชื่อในทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และมีเงินเพื่อการใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและสันทนาการให้กับช่วงนอกเวลาของวันทำงานเพิ่มเติมขึ้นมา และคุ้มค่าต่อผลผลิตที่ผู้ประกอบการจะได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องระบบอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของไทย (สมศจี ศิกษมัต และวรุตม์ เตชะจินดา, 2011)

เมื่อได้พิจารณาระดับของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของประเทศไทยโดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมข้างต้นจะพบว่า ตลอดเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2549 – 2553) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ต่ำกว่าระดับเหมาะสม ชี้ให้เห็นว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำยังไม่ได้มีบทบาทที่จะช่วยจัดการปัญหาความยากจนหรือช่วยยกระดับการครองชีพของแรงงานระดับล่างได้ แม้จะรวมเอาค่าสวัสดิการต่างๆ เงิน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

โบนัส และค่าล่วงเวลาที่แรงงานได้รับเพิ่มเติมเข้าไปในค่าจ้างขั้นต่ำ รายได้หรือค่าจ้างรวมของแรงงาน ก็ยังต่ำกว่าระดับค่าจ้างตามคุณภาพ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะจำนวนวันหรือชั่วโมงการทำงาน ค่าล่วงเวลา และเงินโบนัสไม่แน่นอน เนื่องจากมีความสัมพันธ์และอ่อนไหวตามภาวะเศรษฐกิจ เช่นในภาวะที่เศรษฐกิจไม่ดี ผู้ประกอบการลดชั่วโมงทำงานล่วงเวลา ลดเงินโบนัส ก็จะเป็นการกระทบต่อรายได้หรือค่าจ้างโดยรวมของแรงงาน สำหรับมุมมองของนายจ้างก็เห็นว่าการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าการผลิตนั้นๆ ใช้แรงงานมากน้อยเพียงใด ประสิทธิภาพในการทำงานภาพนั้นสูงพอที่จะชดเชยกับค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ ตลอดจนการปรับตัวของผู้ประกอบการในกระบวนการผลิตว่าจะสามารถลดต้นทุนด้านอื่น เพื่อชดเชยต้นทุนแรงงานที่สูงขึ้นได้หรือไม่ เพราะหากการปรับเพิ่มนั้นอยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่าบริบทของการดำรงชีพในพื้นที่ก็จะกระทบต่อความสามารถในการปรับตัวของธุรกิจเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ Focused and Quick (ตลับลักษณ์ ธนดิษฐ์สุวรรณ และอัญชลี ศิริคะเนรัตน์, 2554)

ข้อดีของนโยบายค่าแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท คือการทำให้แรงงานที่ได้รับค่าแรงตามอัตรานี้ได้รับประโยชน์จริงราว 3 ล้านคน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (2557) นอกจากนี้ยังช่วยให้แรงงานมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการใช้จ่ายที่สะดวกคล่องมือขึ้น ส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ในที่สุดรัฐบาลก็จะจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น ประเทศก็จะมีการพัฒนาได้มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2557) อย่างไรก็ตามผลที่เกิดกับภาคการผลิตทั้งการทำอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และการบริการ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ใช้แรงงานมากกว่าเครื่องจักรและจัดเป็นกลุ่มที่นายจ้างจำเป็นต้องจัดหาแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), (2557) นอกจากนี้การเพิ่มค่าแรงงานขั้นต่ำจะส่งผลโดยตรงไปยังราคาสินค้าและบริการในท้องตลาดและจะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงอาจลดลงได้รวมทั้งเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นด้วย การที่ค่าแรงงานขั้นต่ำของประเทศไทยสูงกว่าประเทศผู้ส่งออกสินค้าที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญ เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย อินเดีย และบังคลาเทศนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การส่งออกลดลงอันจะเกิดปัญหาในโครงสร้างทางเศรษฐกิจในระยะยาวด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2557)

นอกจากนี้การประกาศใช้อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำในราคาเดียวกันทั่วประเทศนี้ จะส่งผลให้การผลิตจะไม่กระจายตัวไปยังต่างจังหวัดแต่จะกระจุกในบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาด้านสังคมอื่นๆตามมาทั้งชุมชนแออัด ยาเสพติด ขยายผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

บริการทางเพศ และอาชญากรรมอีกด้วย และน่าจะทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมทั้งประเทศชะลอตัวลงมากกว่าการอุปโภคบริโภคที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากรายได้ของแรงงาน เพราะผู้ประกอบการต้องผลักภาระออกด้วยการขึ้นราคาสินค้าหรือบริการ ส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ แรงงานอาจลดความเหลื่อมล้ำในด้านค่าแรงแต่แรงงานไร้ฝีมือในธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กจะมีความเสี่ยงสูงมากที่จะถูกเลิกจ้างงาน และเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างถูกกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเป็นจำนวนมากสำหรับแรงงานไร้ฝีมือ แต่ไม่น่าจะส่งผลต่อแรงงานมีฝีมือเนื่องจากได้รับค่าจ้างแรงงานที่สูงอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื่องด้วยภาพรวมของการจ้างแรงงานในระบบเศรษฐกิจไทยจะเน้นใช้แรงงานราคาถูก อันเนื่องจากการพึ่งพิงการส่งออกเป็นหลัก ดังนั้นผู้ประกอบการทั้งหลายจึงต้องพยายามรักษาความสามารถของการแข่งขันให้ได้ โดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตจากค่าแรงราคาถูก นอกจากนี้ส่วนใหญ่อังเป็นการผลิตตามแบบที่ลูกค้ากำหนด สินค้าจึงมีมูลค่าเพิ่มน้อย ไม่ได้ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของแรงงานมาก จึงทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้ปานกลาง อีกทั้งการคุ้มครองสวัสดิภาพและแรงงานยังไม่กว้างขวางเพียงพอ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ยังคงยากจน โดยเฉพาะแรงงานในภาคเกษตร และในชนบท

การประกาศใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันที่ 300 บาทเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของผู้จ้างและผู้รับจ้าง ในพื้นที่วิจัยนี้มีการเลิกจ้างน้อยมากเพราะอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ได้ แต่กรณีต่างจังหวัดไกลๆมากกว่า 300 กิโลเมตรขึ้นไปจากกรุงเทพมหานครน่าจะมีโอกาสเลิกจ้างงานสูง เพราะนายจ้างอาจแบกรับภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไม่ได้หรือไม่คุ้มกับความเสี่ยงในการทำธุรกิจ คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลน่าจะทยอยปรับขึ้นค่าแรงอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และให้มีความสอดคล้องกับภาวะตลาดและประสิทธิภาพของแรงงานในแต่ละจังหวัด
2. รัฐบาลต้องเข้ามาดูแลกระบวนการจ่ายค่าจ้างให้เป็นไปตามที่ประกาศเป็นกฎหมายบังคับใช้ ทั้งนี้โดยเน้นถึงประสิทธิภาพและระดับความชำนาญตลอดจนฝีมือของผู้ใช้แรงงานให้มีความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างให้มากขึ้น
3. ปรับแนวคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องแรงงานและค่าจ้าง ที่ต้องการใช้แรงงานราคาถูกเพื่อลดต้นทุนและรักษาความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในการส่งออก โดยต้องมาให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพหรือมูลค่าเพิ่มของสินค้าและความคุ้มค่าของสินค้า ใช้จ่ายเป็นเพียงเครื่องมือขับเคลื่อนหัวใจให้แรงงานหันมาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ปฏิบัติงานให้เต็มศักยภาพสมกับค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น อันเป็นการสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ที่ต้องเน้นการเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และบริการมากกว่าการพึ่งพาแรงงานราคาถูก

ผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

4. การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของแรงงานนั้น ทั้งรัฐบาล นายจ้าง และสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในสายอาชีพ จะต้องร่วมกันสร้างและให้ความรู้และทักษะความชำนาญ และการสร้างแนวความคิดในการออกแบบที่ทันสมัยให้แก่ผู้ใช้แรงงานด้วย

5. การเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของการผลิต ทำได้โดยการปรับปรุงระบบโลจิสติกส์รวมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ให้ความสำคัญในการใช้นวัตกรรมและกระบวนการผลิตใหม่ๆ ที่ลดต้นทุนได้ในขณะเดียวกันก็รักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องลงทุนในการคิดค้นและวิจัยให้มากขึ้นโดยมีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วม และนำเอาผลที่ได้มาใช้ในการดำเนินงานอย่างจริงจัง รวมไปถึงการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าหรือบริการโดยสร้างความแตกต่างของสินค้าหรือบริการเพื่อให้สามารถทำการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ หรือทำการแสวงหาตลาดใหม่ๆ ให้มากขึ้นโดยที่ไทยแลนด์ที่ประจำอยู่ในสถานทูตในแต่ละประเทศ ก็จะเป็นการเพิ่มอุปสงค์ของสินค้าของผู้ประกอบการชาวไทยและเป็นการเพิ่มรายได้เพื่อชดเชยผลของต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการได้อีกด้วย

ผลกระทบทางเศรษฐกิจเนื่องจากการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

ผศ.ดร.กฤษฎา สังขมณี